

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

L 55

Leidimas
lietuvių kalba

Teisės aktai

54 tomas
2011 m. vasario 28 d.

Turinys

I Įstatymo galią turintys teisės aktai

REGLAMENTAI

- ★ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 181/2011 dėl miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų transporto keleivių teisių, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 ⁽¹⁾..... 1
- ★ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai 13
- Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos pareiškimas 19
- Komisijos pareiškimai 19

Kaina: 3 EUR

⁽¹⁾ Tekstas svarbus EEE

LT

Aktai, kurių pavadinimai spausdinami paprastu šriftu, yra susiję su kasdieniu žemės ūkio reikalų valdymu ir paprastai galioja ribotą laikotarpį.

Visų kitų aktų pavadinimai spausdinami ryškesniu šriftu ir prieš juos dedama žvaigždutė.

I

(Įstatymo galią turintys teisės aktai)

REGLAMENTAI

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 181/2011

2011 m. vasario 16 d.

dėl miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų transporto keleivių teisių, kuriuo iš dalies keičiamas
Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 91 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros, atsižvelgdami į Taikinimo komiteto 2011 m. sausio 24 d. patvirtintą bendrą projektą ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) Sąjungos veiksmais miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų transporto srityje, be kita ko, turėtų būti siekiama užtikrinti aukštą keleivių apsaugos lygį, panašų į kitų rūšių transporto srityse užtikrinamą keleivių apsaugos lygį, nesvarbu, kur jie keliautų. Be to, reikėtų visapusiškai atsižvelgti į bendrus vartotojų apsaugos reikalavimus.
- (2) Kadangi miesto ir tolimojo susisiekimo autobusais vykstantis keleivis yra silpnesnė vežimo sutarties šalis, visiems keleiviams turėtų būti užtikrinamas būtiniausias apsaugos lygis.

⁽¹⁾ OL C 317, 2009 12 23, p. 99.

⁽²⁾ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento Pozicija (OL C 184 E, 2010 7 8, p. 312), 2010 m. kovo 11 d. Tarybos pozicija, priimta per pirmąjį svarstymą (OL C 122 E, 2010 5 11, p. 1), 2010 m. liepos 6 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje), 2011 m. sausio 31 d. Tarybos sprendimas ir 2011 m. vasario 15 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

- (3) Nustatant Sąjungos priemones, kuriomis siekiama geriau užtikrinti keleivių teises miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų sektoriuje, turėtų būti atsižvelgta į specifines šio sektoriaus, kurį daugiausia sudaro mažosios ir vidutinės įmonės, ypatybes.

- (4) Atsižvelgiant į 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/103/EB dėl motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimo ir privalomojo tokios atsakomybės draudimo patikrinimo ⁽³⁾, keleiviams ir bent asmenims, kuriuos keleivis turėjo arba būtų turėjęs teisinę pareigą išlaikyti, turėtų būti užtikrinta teisė į tinkamą apsaugą nelaimingo atsitikimo, įvykusio važiuojant miesto ar tolimojo susisiekimo autobusu, atveju.

- (5) Pasirenkant nacionalinės teisės aktus, taikomus kompensavimui mirties, įskaitant pagrižtas laidojimo išlaidas, ar kūno sužalojimo atveju, taip pat bagažo dingimo ar jo sugadinimo nelaimingų atsitikimų, įvykusių važiuojant miesto ar tolimojo susisiekimo autobusu, atveju, reikėtų atsižvelgti į 2007 m. liepos 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 864/2007 dėl nesutartinėms prievolėms taikytinos teisės (Roma II) ⁽⁴⁾ ir 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 593/2008 dėl sutartinėms prievolėms taikytinos teisės (Roma I) ⁽⁵⁾.

- (6) Vadovaujantis taikoma nacionaline teise keleiviai turėtų turėti teisę ne tik į kompensaciją mirties ar kūno sužalojimo arba bagažo dingimo ar jo sugadinimo dėl nelaimingų atsitikimų, įvykusių važiuojant miesto ar tolimojo susisiekimo autobusu, atveju, bet ir į pagalbą, kad būtų patenkinti jų skubūs praktiniai poreikiai po nelaimingo atsitikimo. Tokia pagalba prireikus turėtų apimti pirmąją pagalbą, apgyvendinimą, maitinimą, aprūpinimą drabužiais ir vežimą.

⁽³⁾ OL L 263, 2009 10 7, p. 11.

⁽⁴⁾ OL L 199, 2007 7 31, p. 40.

⁽⁵⁾ OL L 177, 2008 7 4, p. 6.

- (7) Miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų keleiviams teikiamos paslaugos turėtų būti naudingos visiems piliečiams. Todėl neįgalieji ir riboto judumo dėl negalios, amžiaus arba bet kurios kitos priežasties asmenys turėtų panašias galimybes naudotis vežimo miesto ir tolimojo susisiekimo autobusais paslaugomis, kokios yra suteikiamos kitiems piliečiams. Neįgalieji ir riboto judumo asmenys turi tokias pačias teises į judėjimo laisvę, pasirinkimo laisvę ir nediskriminavimą, kaip ir kiti piliečiai.
- (8) Atsižvelgiant į Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos 9 straipsnį ir siekiant suteikti neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims panašias galimybes keliauti miesto ir tolimojo susisiekimo autobusais, kaip ir kitiems piliečiams, turėtų būti nustatytos nediskriminavimo ir pagalbos keliaujant taisyklės. Todėl tie asmenys turėtų būti priimami vežti, ir jiems neturėtų būti neleista naudotis transporto priemonėmis dėl jų negalios ar riboto judumo, nebent tai būtų daroma dėl saugos sumetimų arba transporto priemonių konstrukcija ar infrastruktūra pagrįstų priežasčių. Vadovaujantis atitinkamais teisės aktais dėl darbuotojų, neįgaliųjų ir riboto judumo asmenų apsaugos, jie turėtų turėti teisę naudotis pagalba stotyse ir transporto priemonėse. Socialinės įtraukties sumetimais atitinkami asmenys pagalbą turėtų gauti nemokamai. Vežėjai turėtų nustatyti prieigos sąlygas, pageidautina remdamiesi Europos standartizacijos sistema.
- (9) Stotis valdančios įstaigos, priimdamos sprendimą dėl naujų stočių projektų arba iš esmės jas atnaujindamos, turėtų stengtis atsižvelgti į neįgaliųjų ir riboto judumo asmenų poreikius laikydamosi reikalavimų pritaikyti projektą visiems naudotojams. Bet kuriuo atveju stotis valdančios įstaigos turėtų nurodyti vietas, kuriose tokie asmenys galėtų pranešti apie savo atvykimą ir paprašyti pagalbos.
- (10) Analogiškai, nepažeidžiant esamų ar būsimų teisės aktų dėl miesto ir tolimojo susisiekimo autobusams taikomų techninių reikalavimų, vežėjai visais įmanomais atvejais turėtų atsižvelgti į šiuos poreikius priimdami sprendimus dėl naujų ir atnaujinamų transporto priemonių įrengimo.
- (11) Valstybės narės turėtų stengtis gerinti esamą infrastruktūrą, kai tai būtina norint, kad vežėjai galėtų užtikrinti prieigą neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims bei teikti deramą pagalbą.
- (12) Siekiant, kad būtų patenkinti neįgaliųjų ir riboto judumo asmenų poreikiai, personalas turėtų būti tinkamai apmokytas. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas abipusiam vairuotojų nacionalinės kvalifikacijos pripažinimui, žinių apie neįgaliuosius gerinimas galėtų būti įtrauktas į pradinės kvalifikacijos ar periodinį mokymą, kaip nurodyta 2003 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2003/59/EB dėl tam tikrų kelių transporto priemonių kroviniams ir keleiviams vežti vairuotojų pradinės kvalifikacijos ir periodinio mokymo ⁽¹⁾. Siekiant užtikrinti, kad nustatant mokymo reikalavimus būtų atsižvelgta į toje direktyvoje nustatytus terminus, turėtų būti numatyta galimybė ribotą laikotarpį leisti taikyti išimtį.
- (13) Rengiant mokymo apie neįgaliuosius turinį turėtų būti konsultuojamasi su neįgaliesiems ar riboto judumo asmenims atstovaujančiomis organizacijomis arba jos turėtų dalyvauti jį rengiant.
- (14) Be kitų teisių, miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų keleiviai taip pat turėtų turėti teisę gauti informaciją apie teikiamą paslaugą prieš kelionę ir jos metu. Visa svarbiausia miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų keleiviams teikiama informacija paprašius turėtų būti teikiama alternatyviais būdais, prieinamais neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims, pavyzdžiui, stambiais rašmenimis, aiškia kalba, Brailio raštu, elektroniniais pranešimais, kuriuos galima perskaityti naudojant pritaikomąsias technologijas, arba garso įrašais.
- (15) Šiuo reglamentu neturėtų būti apribotos vežėjų teisės pagal taikomus nacionalinės teisės aktus reikalauti kompensacijos iš bet kurio asmens, įskaitant trečiuosius šalis.
- (16) Būtina mažinti keleivių nepatogumus, patiriamus, jeigu kelionė atšaukiama arba labai vėluojama ją pradėti. Todėl iš stočių išvykstančiais keleiviais turėtų būti tinkamai pasirūpinta ir visiems keleiviams prieinamais būdais turėtų būti suteikta tinkama informacija. Be to, keleiviai turėtų turėti galimybę atsisakyti kelionės ir atgauti už bilietus sumokėtus pinigus arba priimtinomis sąlygomis tęsti kelionę ar vykti kitu maršrutu. Jeigu vežėjai nesuteikia keleiviams reikalingos pagalbos, keleiviai turėtų turėti teisę gauti piniginę kompensaciją.
- (17) Dalyvaujant suinteresuotiesiems subjektams, profesinėms asociacijoms ir vartotojų, keleivių, neįgaliųjų ir riboto judumo asmenų asociacijoms, vežėjai turėtų bendradarbiauti, kad būtų nustatytos priemonės nacionaliniu ar Europos lygiu. Šiomis priemonėmis turėtų būti siekiama geriau informuoti keleivius, jais pasirūpinti ir suteikti jiems pagalbą tais atvejais, kai jų kelionė nutrūksta, ypač kai labai vėluojama kelionę pradėti arba ji atšaukiama, ypatingą dėmesį skiriant keleiviams, turintiems specifinių poreikių dėl negalios, riboto judumo, ligos, senyvo amžiaus ir neštumo, įskaitant juos lydintčius asmenis ir keleivius, keliaujančius su mažamečiais vaikais. Apie tokias priemones pranešama nacionalinėms vykdymo užtikrinimo įstaigoms.

(¹) OL L 226, 2003 9 10, p. 4.

- (18) Šiuo reglamentu neturėtų būti daromas poveikis keleivių teisėms, nustatytoms 1990 m. birželio 13 d. Tarybos direktyvoje 90/314/EEB dėl kelionių, atostogų ir organizuotų išvykų paketų ⁽¹⁾. Šis reglamentas neturėtų būti taikomas tuo atveju, kai organizuota turistinė kelionė atšaukiama dėl kitų priežasčių nei keleivių vežimo miesto arba tolimojo susisiekimo autobusais paslaugos atšaukimas.
- (19) Keleiviams turėtų būti suteikiama visa informacija apie pagal šį reglamentą jiems suteiktas teises, kad jie galėtų jomis veiksmingai pasinaudoti.
- (20) Keleiviai turėtų galėti pasinaudoti savo teisėmis remdamiesi atitinkamomis vežėjų nustatytomis skundų procedūromis arba atitinkamu atveju teikdami skundus atitinkamos valstybės narės tuo tikslu paskirtai įstaigai ar įstaigoms.
- (21) Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad būtų laikomasi šio reglamento ir paskirti kompetentingą įstaigą ar įstaigas priežiūros ir vykdymo užtikrinimo užduotims atlikti. Tai nedaro poveikio keleivių teisėms nacionalinėje teisėje nustatyta tvarka kreiptis į teismą dėl žalos atlyginimo.
- (22) Pageidautina, kad skundas dėl pagalbos būtų teikiamas, atsižvelgiant į valstybių narių nustatytas skundų teikimo procedūras, valstybės narės, kurioje yra įlaipinimo arba išlaipinimo vieta, paskirtai už šio reglamento vykdymo užtikrinimą atsakingai įstaigai ar įstaigoms.
- (23) Valstybės narės turėtų skatinti naudojimąsi viešuoju transportu ir informacijos apie kelių rūšių transportą bei kelias transporto rūšis apimančių bilietų naudojimą, kad būtų optimizuotas naudojimas įvairiomis transporto rūšimis bei įvairių operatorių paslaugomis ir jų sąveika.
- (24) Valstybės narės turėtų nustatyti už šio reglamento pažeidimus taikomas sankcijas ir užtikrinti, kad tos sankcijos būtų taikomos. Tos sankcijos turėtų būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.
- (25) Kadangi šio reglamento tikslo, t. y. užtikrinti vienodą keleivių apsaugos ir pagalbos jiems lygį vežant miesto ir tolimojo susisiekimo autobusais valstybėse narėse, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi dėl veiksmo masto bei poveikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti.
- (26) Šiuo reglamentu neturėtų būti daromas poveikis 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai

95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ⁽²⁾.

- (27) Šio reglamento vykdymas turėtų būti grindžiamas 2004 m. spalio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2006/2004 dėl nacionalinių institucijų, atsakingų už vartotojų apsaugos teisės aktų vykdymą, bendradarbiavimo (Reglamentas dėl bendradarbiavimo vartotojų apsaugos srityje) ⁽³⁾. Todėl tas reglamentas turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas.
- (28) Šis reglamentas taikomas nepažeidžiant pagrindinių teisių ir laikantis principų, pripažintų visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, kaip nurodyta Europos Sąjungos sutarties 6 straipsnyje, be kita ko, atsižvelgiant į 2000 m. birželio 29 d. Tarybos direktyvą 2000/43/EB, įgyvendinančią vienodo požiūrio principą asmenims nepriklausomai nuo jų rasės arba etninės priklausomybės ⁽⁴⁾, bei į 2004 m. gruodžio 13 d. Tarybos direktyvą 2004/113/EB, įgyvendinančią vienodo požiūrio į moteris ir vyrus principą dėl galimybės naudotis prekėmis bei paslaugomis ir prekių tiekimo bei paslaugų teikimo ⁽⁵⁾.

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu nustatomos vežimo miesto ir tolimojo susisiekimo autobusais taisyklės dėl:

- a) keleivių nediskriminavimo vežėjams siūlant vežimo sąlygas;
- b) keleivių teisių mirties ar kūno sužalojimo arba bagažo dingimo ar jo sugadinimo nelaimingų atsitikimų, įvykusių naudojantis miesto ar tolimojo susisiekimo autobusu, atveju;
- c) nediskriminavimo ir privalomos pagalbos neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims;
- d) keleivių teisių atšaukus kelionę ar vėluojant ją pradėti;
- e) būtiniausios keleiviams teiktinos informacijos;
- f) skundų nagrinėjimo;
- g) bendrų vykdymo taisyklių.

⁽²⁾ OL L 281, 1995 11 23, p. 31.

⁽³⁾ OL L 364, 2004 12 9, p. 1.

⁽⁴⁾ OL L 180, 2000 7 19, p. 22.

⁽⁵⁾ OL L 373, 2004 12 21, p. 37.

⁽¹⁾ OL L 158, 1990 6 23, p. 59.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Šis reglamentas taikomas keleiviams, kurie naudojami reguliariomis paslaugomis, skirtomis nenurodytų kategorijų keleiviams, kai keleivių įlaipinimo arba išlaipinimo vieta yra valstybės narės teritorijoje, o suplanuotas paslaugos maršruto atstumas yra 250 km arba didesnis.

2. 1 dalyje nurodytų paslaugų atveju, kai suplanuotas paslaugos maršruto atstumas yra mažesnis nei 250 km, taikomi 4 straipsnio 2 dalis, 9 straipsnis, 10 straipsnio 1 dalis, 16 straipsnio 1 dalies b punktas, 16 straipsnio 2 dalis, 17 straipsnio 1 ir 2 dalys, 24–28 straipsniai.

3. Be to, šis reglamentas, išskyrus 9–16 straipsnius, 17 straipsnio 3 dalį ir IV, V ir VI skyrius, taikomas vienkartinėmis paslaugomis besinaudojantiems keleiviams, kai pradinė keleivio įlaipinimo vieta arba galutinė keleivio išlaipinimo vieta yra valstybės narės teritorijoje.

4. Išskyrus 4 straipsnio 2 dalį, 9 straipsnį, 10 straipsnio 1 dalį, 16 straipsnio 1 dalies b punktą, 16 straipsnio 2 dalį, 17 straipsnio 1 ir 2 dalis ir 24–28 straipsnius, valstybės narės gali skaidriai ir nediskriminaciniu pagrindu suteikti išimtį ir netaikyti šio reglamento reguliarioms vidaus paslaugoms. Tokios išimtys gali būti suteiktos ne ilgesniam kaip ketverių metų laikotarpiui nuo šio reglamento taikymo pradžios dienos ir jos gali būti atnaujintos vieną kartą.

5. Valstybės narės gali ne ilgesniam kaip ketverių metų laikotarpiui nuo šio reglamento taikymo pradžios datos skaidriai ir nediskriminaciniu pagrindu suteikti išimtį ir netaikyti šio reglamento tam tikroms reguliarioms paslaugoms, dėl to, kad didelė tokių reguliarių paslaugų dalis, įskaitant bent vieną numatytą sustojimą, teikiama už Sąjungos ribų. Tokios išimtys gali būti atnaujintos vieną kartą.

6. Valstybės narės praneša Komisijai apie įvairių rūšių paslaugoms pagal 4 ir 5 dalis suteiktas išimtis. Komisija imasi atitinkamų veiksmų, jei laikoma, kad tokia išimtis neatitinka šio straipsnio nuostatų. Komisija ne vėliau kaip 2018 m. kovo 2 d. pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai pranešimą dėl pagal 4 ir 5 dalis suteiktų išimčių.

7. Šio reglamento nuostatos neturi būti suprantamos kaip prieštaraujanti esamuose teisės aktuose dėl techninių reikalavimų miesto ar tolimojo susisiekimo autobusams arba infrastruktūrai ar įrangai autobusų stotelėse ir stotyse nustatytiems reikalavimams arba kaip nuostatos, kuriomis nustatomi tokius reikalavimus papildantys reikalavimai.

8. Šis reglamentas nedaro poveikio keleivių teisėms, nustatytoms pagal Direktyvą 90/314/EEB, ir netaikomas tais atvejais, kai toje direktyvoje nurodyta organizuota turistinė kelionė

atšaukiama dėl kitų priežasčių nei reguliarios paslaugos atšaukimas.

3 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- a) reguliarios paslaugos – paslaugos, kurios tiekiamos vežant miesto arba tolimojo susisiekimo autobusais keleivius nustatytais laiko tarpais nustatytais maršrutais, juos įlaipinant ir išlaipinant iš anksto numatytose stotelėse;
- b) vienkartinės paslaugos – paslaugos, kurioms netaikoma reguliarių paslaugų termino apibrėžtis ir kurių pagrindinė ypatybė yra ta, kad jas teikiant miesto arba tolimojo susisiekimo autobusais vežamos vartotojo ar paties vežėjo iniciatyva sudarytos keleivių grupės;
- c) vežimo sutartis – sutartis dėl vežimo, kurią vežėjas ir keleivis sudaro vienai ar daugiau reguliarių arba vienkartinų paslaugų suteikti;
- d) bilietas – galiojantis dokumentas arba kitas vežimo sutarties sudarymą patvirtinantis dokumentas;
- e) vežėjas – fizinis arba juridinis asmuo, kuris nėra kelionių operatorius, kelionių agentas arba bilietų pardavėjas, teikiantis plačiajai visuomenei reguliarias arba vienkartinės vežimo paslaugas;
- f) vykdytysis vežėjas – fizinis arba juridinis asmuo, kuris nėra vežėjas, faktiškai vykdytysis visą vežimą arba jo dalį;
- g) bilietų pardavėjas – tarpininkas, vežėjo vardu sudarantis vežimo sutartis;
- h) kelionių agentas – tarpininkas, keleivio vardu sudarantis vežimo sutartis;
- i) kelionių operatorius – kelionės organizatorius arba pardavėjas, kaip apibrėžta Direktyvos 90/314/EEB 2 straipsnio 2 ir 3 dalyse, kuris nėra vežėjas;
- j) neįgalusis ar riboto judumo asmuo – asmuo, kurio judumas naudojantis transporto priemone yra ribotas dėl bet kokios fizinės negalios (jutiminės arba judėjimo, nuolatinės arba laikinos), protinės negalios arba sutrikimo ar bet kurios kitos negalios arba amžiaus ir kuriam dėl jo būklės reikia atitinkamo dėmesio, o visiems keleiviams teikiamas paslaugas reikia pritaikyti prie jo specifinių poreikių;

- k) prieigos sąlygos – atitinkami autobusų ir (arba) nurodytų stočių, įskaitant jų infrastruktūrą, prieinamumo neįgaliesiems ar riboto judumo asmenims standartai, gairės ir informacija apie jų prieinamumą neįgaliesiems ar riboto judumo asmenims;
- l) rezervacija – sėdimos vietos konkrečiu laiku išvykstančiame miesto arba tolimojo susisiekimo autobuse, teikiamame reguliarią paslaugą, užsakymas;
- m) stotis – personalo aptarnaujama stotis, kurioje nustatyta maršrutu pagal tvarkaraštį teikiant reguliarią paslaugą sustojama įlaipinti arba išlaipinti keleivius ir kurioje įrengta tokia infrastruktūra kaip antai registracijos vieta, laukimo salė ar bilietų kasa;
- n) autobuso stotelė – vieta, išskyrus stotį, kurioje nustatyta maršrutu pagal tvarkaraštį teikiant reguliarią paslaugą sustojama įlaipinti arba išlaipinti keleivius;
- o) stotį valdanti įstaiga – valstybės narės organizacinis vienetas, atsakingas už nurodytos stoties valdymą;
- p) atšaukimas – iš anksto numatytos reguliarios paslaugos nesuteikimas;
- q) vėlavimas – laiko, kada pagal paskelbtą tvarkaraštį teikiant reguliarią paslaugą turėjo būti išvykta, ir laiko, kada iš tikrųjų buvo išvykta, skirtumas.

4 straipsnis

Bilietai ir nediskriminacinės sutarties sąlygos

1. Vežėjai keleiviu išduoda bilietą, išskyrus atvejus, kai kiti dokumentai suteikia teisę būti vežamam. Gali būti išduotas elektroninis bilietas.
2. Nedarydami poveikio socialiniams tarifams, vežėjai plačiai visuomenei siūlo sutarties sąlygas ir tarifus tiesiogiai ar netiesiogiai nediskriminuodami galutinio vartotojo dėl jo pilietybės arba dėl vežėjų ar bilietų pardavėjų įsisteigimo Sąjungoje vietos.

5 straipsnis

Kitos vykdančiosios šalys

1. Jei vykdyti pareigas pagal šį reglamentą pavedama vykdančiajam vežėjui, bilietų pardavėjui ar kitam asmeniui, bet kuriuo atveju vežėjas, kelionių agentas, kelionių operatorius ar stotį valdanti įstaiga, kuriam (-iai) pavesta vykdyti tokias pareigas, atsako už tos vykdančiosios šalies veiksmus ir neveikimą.
2. Be to, šaliai, kuriai vežėjas, kelionių agentas, kelionių operatorius ar stotį valdanti įstaiga pavedė vykdyti pareigas, šių pavestų pareigų atžvilgiu taikomos šio reglamento nuostatos.

6 straipsnis

Atsisakymo draudimas

1. Pagal šį reglamentą numatytos pareigos keleivių atžvilgiu negali būti apribotos arba jų atsisakyta, visų pirma į vežimo sutartį įtraukiant leidžiančią nukrypti arba ribojančią nuostatą.
2. Vežėjai gali pasiūlyti keleiviui palankesnes, nei nustatytos šiame reglamente, sutarties sąlygas.

II SKYRIUS

KOMPENSAVIMAS IR PAGALBA NELAIMINGŲ ATSTITIKIMŲ ATVEJU

7 straipsnis

Keleivių mirtis ar kūno sužalojimas ir bagažo dingimas arba sugadinimas

1. Pagal taikomą nacionalinę teisę keleiviai turi teisę į kompensaciją mirties, įskaitant pagrįstas laidojimo išlaidas, ar kūno sužalojimo atveju, taip pat bagažo dingimo ar jo sugadinimo nelaimingų atsitikimų, įvykusių važiuojant miesto ar tolimojo susisiekimo autobusu, atveju. Keleivio mirties atveju ši teisė taikoma bent asmenims, kuriuos keleivis turėjo arba būtų turėjęs išlaikyti.
2. Kompensacijos dydis apskaičiuojamas laikantis taikomos nacionalinės teisės. Nacionalinėje teisėje nustatyta didžiausia kompensacijos mirties ir kūno sužalojimo arba bagažo dingimo ar sugadinimo atveju riba kiekvienu atskiru atveju negali būti mažesnė nei:

- a) 220 000 EUR vienam keleiviui;
- b) 1 200 EUR vienam bagažo vienetui. Neįgaliųjų vežimėlių, kitos judėjimo įrangos ar pagalbinių įrenginių sugadinimo atveju išmokama kompensacijos suma visais atvejais turi atitikti dingusios ar sugadintos įrangos pakeitimo kainą ar su taisymu susijusias išlaidas.

8 straipsnis

Skubūs praktiniai keleivių poreikiai

Nelaimingo atsitikimo, įvykusio važiuojant miesto ar tolimojo susisiekimo autobusu, atveju vežėjas teikia tinkamą ir proporcingą pagalbą, kad būtų patenkinti skubūs praktiniai keleivių poreikiai po nelaimingo atsitikimo. Tokia pagalba prireikus apima apgyvendinimą, maitinimą, aprūpinimą drabužiais, vežimą ir palankesnių sąlygų pirmosios pagalbos suteikimui sudarymą. Pagalbos suteikimas nelaikomas atsakomybės pripažinimu.

Vežėjas gali apriboti bendras apgyvendinimo išlaidas iki 80 EUR kiekvienam keleiviui už naktį ir kompensuoti ne daugiau kaip už dvi naktis.

III SKYRIUS

NEĮGALIJŲ IR RIBOTO JUDUMO ASMENŲ TEISĖS

9 straipsnis

Teisė į vežimą

1. Vežėjai, kelionių agentai ir kelionių operatoriai negali atsisakyti rezervuoti, išduoti ar kitaip perduoti bilietą arba įlaipinti asmenį dėl jo negalios ar riboto judumo.

2. Bilietai neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims rezervuojami ir parduodami be papildomo mokesčio.

10 straipsnis

Išimtys ir specialiosios sąlygos

1. Nepaisant 9 straipsnio 1 dalies, vežėjai, kelionių agentai ir kelionių operatoriai gali atsisakyti rezervuoti, išduoti ar kitaip perduoti bilietą arba įlaipinti asmenį dėl jo negalios ar riboto judumo:

- a) kad įvykdytų taikomus saugos reikalavimus, nustatytus tarptautinėje, Sąjungos ar nacionalinėje teisėje, arba kad įvykdytų sveikatos ir saugos reikalavimus, kuriuos nustatė kompetentingos institucijos;
- b) kai dėl transporto priemonės konstrukcijos arba infrastruktūros, įskaitant autobusų stoteles ir stotis, neįgaliojo arba riboto judumo asmens įlaipinimas, išlaipinimas ar vežimas fiziškai neįmanomas saugiomis ir eksploataciniu požiūriu tinkamomis priemonėmis.

2. Jeigu dėl 1 dalyje nurodytų pagrindų atsisakoma rezervuoti arba išduoti ar kitaip suteikti bilietą, vežėjai, kelionių agentai ir kelionių operatoriai informuoja atitinkamą asmenį apie visas priimtinas alternatyvias vežėjo teikiamas paslaugas.

3. Jei neįgalųjį arba riboto judumo asmenį, kuris turi rezervaciją ar bilietą ir atitinka 14 straipsnio 1 dalies a punkte nustatytus reikalavimus, vis tiek atsisakoma įlaipinti dėl jo negalios ar riboto judumo, tam asmeniui ir jį lydinti asmeniui, kaip nurodyta šio straipsnio 4 dalyje, suteikiama galimybė pasirinkti tarp:

- a) teisės į sumokėtos sumos grąžinimą ir, prireikus, nemokamą grįžimo į pradinę išvykimo vietą, kaip nustatyta vežimo sutartyje, paslaugą esant anksčiausiai galimybei; ir
- b) išskyrus atvejus, kai tai neįmanoma, galimybės tęsti kelionę arba vykti kitu maršrutu naudojantis priimtinais alternaty-

viomis vežimo paslaugomis, kad asmuo galėtų pasiekti kelionės tikslą, nurodytą vežimo sutartyje.

Pranešimo pagal 14 straipsnio 1 dalies a punktą nepateikimas nedaro poveikio teisei į sumokėtų pinigų už bilietą grąžinimą.

4. Jeigu dėl šio straipsnio 1 dalyje nurodytų priežasčių vežėjas, kelionių agentas ar kelionių operatorius atsisako rezervuoti, išduoti ar kitaip suteikti bilietą arba įlaipinti asmenį dėl jo negalios ar riboto judumo, tas asmuo gali prašyti, kad jį lydėtų kitas jo paties pasirinktas asmuo, galintis suteikti neįgaliajam ar riboto judumo asmeniui reikalingą pagalbą, kad nebūtų taikomos 1 dalyje nurodytos priežastys.

Toks lydintis asmuo vežamas nemokamai ir, kai įmanoma, jis sodinamas šalia neįgaliojo ar riboto judumo asmens.

5. Kai vežėjai, kelionių agentai ar kelionių operatoriai pasinaudoja 1 dalyje numatyta galimybe, jie nedelsdami informuoja neįgalųjį ar riboto judumo asmenį apie priežastis ir, jeigu pateiktas prašymas, informuoja atitinkamą asmenį raštu per penkias darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos.

11 straipsnis

Prieinamumas ir informacija

1. Bendradarbiaudami su neįgaliesiems ar riboto judumo asmenims atstovaujančiomis organizacijomis, vežėjai ir stotis valdančios įstaigos, prireikus pasitelkdami savo organizacijas, įdiegia arba taiko nediskriminavimo principu grindžiamas prieigos sąlygas neįgalųjį ar riboto judumo asmenų vežimui.

2. Vežėjai ir stotis valdančios įstaigos viešai fizine forma arba internete, o pateikus prašymą – prieinamais būdais, skelbia 1 dalyje numatytas prieigos sąlygas, įskaitant tarptautinės teisės, Sąjungos ar nacionalinės teisės aktų, nustatančių saugumo reikalavimus, kuriais remiantis nustatytos šios nediskriminavimo principu grindžiamas prieigos sąlygos, tekstus tomis pačiomis kalbomis, kuriomis paprastai informacija teikiama visiems keleiviams. Teikiant tokią informaciją ypatingas dėmesys skiriamas neįgalųjį ir riboto judumo asmenų poreikiams.

3. Kelionių operatoriai suteikia galimybę susipažinti su 1 dalyje numatytais prieigos sąlygomis, kurios taikomos kelionėms, įtrauktoms į jų organizuojamų, parduodamų ar siūlomų pirkti kelionių, atostogų ir organizuotų išvykų paketus.

4. Keleivio prašymu 2 ir 3 dalyse nurodyta informacija apie prieigos sąlygas išplatinama fizine forma.

5. Vežėjai, kelionių agentai ir kelionių operatoriai užtikrina, kad visa svarbi bendra informacija apie kelionę ir vežimo sąlygas būtų teikiama neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims tinkamais ir prieinamais būdais, įskaitant, kai taikoma, jos teikimą atliekant užsakymą internetu ir ieškant jame informacijos. Keleivio prašymu ši informacija išplatinama fizine forma.

12 straipsnis

Stočių nurodymas

Valstybės narės paskiria miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų stotis, kuriose turi būti teikiama pagalba neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims. Šią informaciją valstybės narės praneša Komisijai. Komisija internete pateikia nurodytų miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų stočių sąrašą.

13 straipsnis

Teisė į pagalbą nurodytose stotyse ir miesto bei tolimojo susisiekimo autobusuose

1. Laikantis 11 straipsnio 1 dalyje numatytų prieigos sąlygų, vežėjai ir stotis valdančios įstaigos pagal savo kompetenciją valstybių narių nurodytose stotyse teikia neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims bent I priedo a dalyje nurodytą nemokamą pagalbą.

2. Laikantis 11 straipsnio 1 dalyje numatytų prieigos sąlygų, vežėjai miesto ir tolimojo susisiekimo autobusuose teikia neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims bent I priedo b dalyje nurodytą nemokamą pagalbą.

14 straipsnis

Pagalbos teikimo sąlygos

1. Vežėjai ir stotis valdančios įstaigos bendradarbiauja, kad būtų teikiama pagalba neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims, su sąlyga, kad:

- a) vežėjams, stotis valdančioms įstaigoms, kelionių agentams ar kelionių operatoriams pranešama, kad asmeniui reikės tokios pagalbos, ne vėliau kaip likus 36 valandoms iki reikiamos pagalbos suteikimo; ir
- b) atitinkami asmenys atvyksta į nurodytą vietą:
 - i) vežėjo iš anksto nurodytu laiku, tačiau negali būti reikalaujama atvykti anksčiau kaip likus 60 minučių iki paskelbto išvykimo laiko, išskyrus atvejus, kai vežėjas ir keleivis susitarė dėl trumpesnio laikotarpio; arba
 - ii) jei laikas nenurodytas, ne vėliau kaip likus 30 minučių iki paskelbto išvykimo laiko.

2. Be 1 dalies nuostatų, neįgalieji arba riboto judumo asmenys rezervacijos metu arba iš anksto pirkdami bilietą

praneša vežėjui, kelionių agentui arba kelionių operatoriui apie savo specifinius poreikius, susijusius su sėdima vieta, jeigu tie poreikiai yra žinomi tuo metu.

3. Vežėjai, stotis valdančios įstaigos, kelionių agentai ir kelionių operatoriai imasi visų būtinų priemonių, kad sudarytų palankesnes sąlygas gauti neįgaliojo ar riboto judumo asmenų pranešimą apie pagalbos poreikį. Ši pareiga taikoma visoms nurodytoms stotims ir jų prekybos vietoms, įskaitant pardavimą telefonu ar internetu.

4. Jei pranešimas pagal 1 dalies a punktą ir 2 dalį nepateiktas, vežėjai, stotis valdančios įstaigos, kelionių agentai ir kelionių operatoriai imasi visų pagrįstų pastangų užtikrinti, kad pagalba būtų suteikta taip, jog neįgalusis ar riboto judumo asmuo galėtų įlipti į išvykstančią transporto priemonę, persėsti į kitą atitinkamą transporto priemonę ar išlipti iš atvykusios transporto priemonės, į kurią jis nusipirko bilietą.

5. Stotį valdanti įstaiga stoties pastato viduje ar išorėje paskiria vietą, kurioje neįgalieji ar riboto judumo asmenys gali pranešti apie savo atvykimą ir paprašyti pagalbos. Tokia vieta turi būti aiškiai pažymėta ženklais, ir joje prieinamais būdais turi būti teikiama pagrindinė informacija apie stotį ir teikiamą pagalbą.

15 straipsnis

Informacijos perdavimas trečiosioms šalims

Jeigu kelionių agentai ar kelionių operatoriai gauna 14 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytą pranešimą, jie kuo greičiau per savo įprastą darbo laiką perduoda tą informaciją vežėjui ar stotį valdančiai įstaigai.

16 straipsnis

Mokymas

1. Vežėjai ir tam tikrais atvejais stotis valdančios įstaigos nustato mokymo apie neįgaliuosius procedūras, įskaitant instrukcijas, bei užtikrina, kad:

- a) jų personalas, išskyrus vairuotojus, įskaitant ir bet kurios kitos vykdančiosios šalies įdarbintus darbuotojus, tiesiogiai teikiantis pagalbą neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims, būtų mokomas apie neįgaliuosius arba gautų instrukcijas, kaip nurodyta II priedo a ir b dalyse; ir
- b) jų personalas, įskaitant vairuotojus, kuris tiesiogiai dirba su keleiviais arba sprendžia klausimus, susijusius su keleiviais, būtų mokomas apie neįgaliuosius arba gautų instrukcijas, kaip nurodyta II priedo a dalyje.

2. Valstybė narė gali ne ilgesniam kaip penkerių metų laikotarpiui nuo 2013 m. kovo 1 d. suteikti išimtį ir leisti netaikyti 1 dalies b punkto, susijusio su vairuotojų mokymu.

17 straipsnis

Kompensacija už neįgaliųjų vežimėlius ir kitą judėjimo įrangą

1. Vežėjai ir stotis valdančios įstaigos atsako už jų sukeltą žalą, patirtą dėl neįgaliųjų vežimėlių, kitos judėjimo įrangos ar pagalbinių įrenginių dingimo ar sugadinimo. Dingimo ar sugadinimo atveju kompensaciją išmoka vežėjas ar stotį valdanti įstaiga, atsakinga (s) už tą dingimą ar sugadinimą.

2. 1 dalyje nurodyta kompensaciją sudaro dingusios ar sugadintos įrangos ar įrenginių pakeitimo kaina arba su taisymu susijusios išlaidos.

3. Prireikus dedamos visos pastangos, kad būtų greitai suteikta laikina pakaitinė įranga ar įrenginiai. Neįgaliųjų vežimėlių, kitos judėjimo įrangos ar pagalbinių įrenginių techninės ir funkcinės savybės, jei įmanoma, turi būti panašios į dingusios ar sugadintos įrangos arba įrenginių savybes.

18 straipsnis

Išimtys

1. Nedarant poveikio 2 straipsnio 2 dalies taikymui, valstybės narės gali netaikyti vidaus reguliarių paslaugų teikėjams reikalingo taikyti visas ar kai kurias šio skyriaus nuostatas, jeigu jos užtikrina, kad neįgaliųjų ir riboto judumo asmenų apsaugos lygis pagal jų nacionalines taisykles būtų bent toks pats kaip šiame reglamente nustatytas lygis.

2. Valstybės narės praneša Komisijai apie pagal 1 dalį suteiktas išimtis. Komisija imasi atitinkamų veiksmų, jei laikoma, kad tokia išimtis neatitinka šio straipsnio nuostatų. Komisija ne vėliau kaip 2018 m. kovo 2 d. pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai atskaitą dėl pagal 1 dalį suteiktų išimčių.

IV SKYRIUS

KELEIVIŲ TEISĖS ATŠAUKUS KELIONĘ AR VĒLUOJANT JĄ PRADĖTI

19 straipsnis

Kelionės tęsimas, vykimas kitu maršrutu ir sumokėtos sumos grąžinimas

1. Kai vežėjas pagrįstai numato, kad reguliari paslauga bus atšaukta arba iš stoties vėluojama išvykti daugiau kaip 120 minučių, taip pat tuo atveju, kai parduodama daugiau bilietų, nei yra vietų, keleiviui nedelsiant siūloma pasirinkti:

a) tęsti kelionę arba vykti į galutinę atvykimo vietą kitu maršrutu, be papildomo mokesčio ir panašiomis kelionės sąlygomis, kaip nustatyta vežimo sutartyje, esant anksčiausiai galimybei;

b) už bilietą sumokėtos sumos grąžinimą ir, atitinkamais atvejais, nemokamą grįžimo miesto arba tolimojo susisiekimo autobusu į pradinę išvykimo vietą paslaugą, kaip nustatyta vežimo sutartyje, esant anksčiausiai galimybei.

2. Jeigu vežėjas nepasiūlo keleiviui 1 dalyje nurodytų galimybių, keleivis turi teisę, be 1 dalies b punkte nurodytos grąžintinos sumos, gauti 50 % bilieto kainos sudarančią kompensaciją. Šią sumą vežėjas išmoka per vieną mėnesį nuo prašymo dėl kompensacijos pateikimo datos.

3. Jei miesto ar tolimojo susisiekimo autobuso kelionės metu nebegalima naudoti, vežėjas užtikrina galimybę tęsti kelionę nuo neveikiančios transporto priemonės buvimo vietos kita transporto priemone arba perveža keleivius iš neveikiančios transporto priemonės vietos į tinkamą laukimo vietą arba stotį, iš kur įmanoma toliau tęsti kelionę.

4. Jei reguliari paslauga atšaukiama arba iš autobuso stotelės vėluojama išvykti daugiau kaip 120 minučių, keleiviai turi teisę į tokį kelionės tęsimą, arba vykimą kitu maršrutu, arba už bilietą sumokėtos sumos grąžinimą iš vežėjo, kaip tai yra nurodyta 1 dalyje.

5. 1 dalies b punkte ir 4 dalyje numatytas sumokėtos sumos grąžinimas atliekamas per 14 dienų po pasiūlymo pateikimo arba prašymo gavimo dienos. Mokėjimu padengiama visa bilieto kainos suma, už kurią jis buvo įsigytas, už neįvykusią kelionės dalį ar dalis ir už jau įvykusią kelionės dalį ar dalis, jei pagal keleivio pradinį kelionės planą kelionė nebetenka prasmės. Keleiviams, turintiems nuolatinius ar sezoninius bilietus mokėjimas apskaičiuojamas proporcingai visos nuolatinio ar sezoninio bilieto kainos sumos daliai. Sumokėta suma grąžinama pinigais, išskyrus atvejus, kai keleivis sutinka su kita sumokėtos sumos grąžinimo forma.

20 straipsnis

Informavimas

1. Jeigu reguliari paslauga atšaukiama arba vėluojama išvykti, vežėjas arba tam tikrais atvejais stotį valdanti įstaiga kuo greičiau ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip praėjus 30 minučių po numatyto išvykimo laiko informuoja iš stočių išvykstančius keleivius apie padėtį ir numatomą išvykimo laiką, kai tik ši informacija tampa žinoma.

2. Jeigu keleiviai dėl atšaukimo ar vėlavimo nespėja pasinaudoti pagal tvarkaraštį jungiamąja vežimo paslauga, vežėjas arba, atitinkamu atveju, stotį valdanti įstaiga kiek įmanoma stengiasi informuoti atitinkamus keleivius apie alternatyvias jungiamąsias vežimo paslaugas.

3. Vežėjas arba, atitinkamu atveju, stotį valdanti įstaiga užtikrina, kad neįgalieji ir riboto judumo asmenys prieinamais būdais gautų pagal 1 ir 2 dalis privalomą teikti informaciją.

4. Jeigu įmanoma, 1 ir 2 dalyse numatyta informacija pateikiama elektroninėmis priemonėmis per 1 dalyje nustatytą laikotarpį visiems keleiviams, įskaitant išvykstančius iš autobusų stotelių, jeigu keleivis to paprašė ir pateikė vežėjui reikiamus kontaktinius duomenis.

21 straipsnis

Pagalba atšaukto arba pavėluoto išvykimo atveju

Jeigu kelionės, kurios numatyta trukmė viršija tris valandas, atveju išvykimas atšaukiamas arba iš stoties vėluojama išvykti daugiau kaip devyniasdešimt minučių, vežėjas keleiviui nemokamai teikia:

- a) užkandžius, patiekalus arba gaiviuosius gėrimus atsižvelgiant į pagrįstą laukimo arba vėlavimo laiką, jei jų yra autobuse ar stotyje, arba jie pagrįstai gali būti pateikti;
- b) viešbučio kambarį ar kitą apgyvendinimo vietą bei pagalbą užtikrinant vežimą tarp stoties ir apgyvendinimo vietos, kai tenka apsistoti vienai ar daugiau naktims. Vežėjas gali apriboti bendras apgyvendinimo, neįskaitant pervežimo į stotį ir iš jos, išlaidas iki 80 EUR kiekvienam keleiviui už naktį ir kompensuoti ne daugiau kaip už dvi naktis.

Taikydamas šį straipsnį, vežėjas ypač daug dėmesio skiria neigiamųjų ir riboto judumo keleivių bei juos lydinių asmenų poreikiams.

22 straipsnis

Kiti ieškiniai

Nė viena šio skyriaus nuostata netrukdo keleiviams reikalauti atlyginti žalą, patirtą atšaukus reguliarias paslaugas ar pavėlavus jas suteikti, nacionaliniuose teismuose pagal nacionalinę teisę.

23 straipsnis

Išimtys

1. 19 ir 21 straipsniai netaikomi keleiviams, turintiems nenustatytos datos bilietus, jeigu išvykimo laikas nėra nurodytas, išskyrus nuolatinį ar sezoninį bilietą turinčius keleivius.
2. 21 straipsnio b punktas netaikomas tais atvejais, jei vežėjas įrodo, kad kelionė atšaukta arba atidėta dėl sunkių oro sąlygų ar didelių gaivalinių nelaimių, dėl kurių kyla pavojus miesto ar tolimojo susisiektimo autobusais teikiamų paslaugų saugumui.

V SKYRIUS

INFORMAVIMĄ IR SKUNDUS REGLAMENTUOJANČIOS BENDROSIOS TAIŠYKLĖS

24 straipsnis

Teisė gauti informaciją apie kelionę

Vežėjai ir stotis valdančios įstaigos pagal savo kompetenciją per visą kelionę teikia keleiviams tinkamą informaciją. Kai įmanoma, ši informacija prieinamais būdais teikiama jos paprašius.

25 straipsnis

Informacija apie keleivių teises

1. Vežėjai ir stotis valdančios įstaigos pagal savo kompetenciją užtikrina, kad keleiviams ne vėliau kaip išvykimo metu būtų suteikta tinkama ir suprantama informacija apie jų teises pagal šį reglamentą. Ši informacija pateikiama stotyse ir, kai taikoma, internete. Neįgaliojo ar riboto judumo asmens prašymu informacija, jei įmanoma, pateikiama prieinamais būdais. Į tą informaciją taip pat įtraukiami valstybės narės pagal 28 straipsnio 1 dalį paskirtos vykdymo užtikrinimo įstaigos ar įstaigų kontaktiniai duomenys.

2. Siekdami įvykdyti 1 dalyje nurodytą informavimo reikalavimą, vežėjai ir stotis valdančios įstaigos gali naudoti Komisijos visomis oficialiosiomis Europos Sąjungos institucijų kalbomis parengtą ir jiems pateiktą šio reglamento nuostatų santrauką.

26 straipsnis

Skundai

Vežėjai nustato arba taiko skundų, susijusių su šiame reglamente nustatytais teisėmis ir pareigomis, nagrinėjimo tvarką.

27 straipsnis

Skundų pateikimas

Nepažeidžiant kompensacijos reikalavimų pagal 7 straipsnį, jei keleivis, kuriam taikomas šis reglamentas, pageidauja vežėjui pateikti skundą, jis pateikia jį per tris mėnesius nuo tos dienos, kai reguliari paslauga buvo ar turėjo būti suteikta. Per vieną mėnesį nuo skundo gavimo dienos vežėjas keleiviui praneša, kad jo skundas yra patenkintas, atmestas ar kad tebevyksta jo nagrinėjimas. Terminas galutiniam atsakymui pateikti yra ne ilgesnis kaip trys mėnesiai nuo skundo gavimo dienos.

VI SKYRIUS

VYKDYMO UŽTIKRINIMAS IR NACIONALINĖS VYKDYMO UŽTIKRINIMO ĮSTAIGOS

28 straipsnis

Nacionalinės vykdymo užtikrinimo įstaigos

1. Kiekviena valstybė narė paskiria naują ar esamą įstaigą ar įstaigas, atsakingas už šio reglamento nuostatų, susijusių su reguliarioms paslaugomis, kai vežama iš jos teritorijoje esančių vietų, ir reguliariomis paslaugomis, kai vežama iš trečiosios valstybės į tas vietas, vykdymo užtikrinimą. Kiekviena įstaiga imasi priemonių, būtinų siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi šio reglamento.

Kiekviena įstaiga, organizuodama savo veiklą, priimdama sprendimus dėl finansavimo, nustatydamą teisinę struktūrą ir priimdama sprendimus, yra nepriklausoma nuo vežėjų, kelionių operatorių ir stotis valdančių įstaigų.

2. Valstybės narės praneša Komisijai apie įstaigą ar įstaigas, paskirtas pagal šį straipsnį.

3. Keleivis pagal 1 dalį paskirtai atitinkamai įstaigai arba bet kuriai kitai valstybės narės paskirtai atitinkamai įstaigai gali pagal nacionalinę teisę pateikti skundą dėl tariamo šio reglamento pažeidimo.

Valstybė narė gali nuspręsti, kad skundą keleivis pirmiausia pateiktų vežėjui, ir tokiu atveju nacionalinė vykdymo užtikrinimo įstaiga arba bet kuri kita valstybės narės paskirta atitinkama įstaiga veikia kaip apeliacinė įstaiga, kuri nagrinėja pagal 27 straipsnį neišspręstus skundus.

29 straipsnis

Vykdymo užtikrinimo ataskaita

Pagal 28 straipsnio 1 dalį paskirtos vykdymo užtikrinimo įstaigos ne vėliau kaip 2015 m. birželio 1 d. ir po to kas dvejus metus paskelbia savo praėjusių dvejų kalendorinių metų veiklos ataskaitą, kurioje visų pirma aprašomi veiksmai, kurių buvo imtasi siekiant įgyvendinti šį reglamentą, ir pateikiami statistiniai duomenys apie skundus bei taikytas sankcijas.

30 straipsnis

Vykdymo užtikrinimo įstaigų bendradarbiavimas

28 straipsnio 1 dalyje nurodytos nacionalinės vykdymo užtikrinimo įstaigos prirėikus keičiasi informacija apie savo darbą ir sprendimų priėmimo principus bei praktiką. Komisija joms padeda vykdyti šią užduotį.

31 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės nustato sankcijų, taikomų pažeidus šio reglamento nuostatas, taisykles ir imasi visų būtinų priemonių užtik-

rinti, kad šios sankcijos būtų taikomos. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios. Valstybės narės praneša apie tas taisykles ir priemones Komisijai ne vėliau kaip 2013 m. kovo 1 d. ir nedelsdamos praneša apie visus vėlesnius joms įtakos turinčius pakeitimus.

VII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

32 straipsnis

Ataskaita

Komisija ne vėliau kaip 2016 m. kovo 2 d. pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai šio reglamento veikimo ir poveikio ataskaitą. Prirėikus prie ataskaitos pridedami teisėkūros pasiūlymai, kuriais dar išsamiau įgyvendinamos šio reglamento nuostatos arba kuriais šis reglamentas iš dalies keičiamas.

33 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 2006/2004 pakeitimas

Reglamento (EB) Nr. 2006/2004 priedas papildomas šiuo punktu:

„19. 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 181/2011 dėl miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų transporto keleivių teisių (*)

(*) OL L 55, 2011 2 28, p. 1.“

34 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje.

Jis taikomas nuo 2013 m. kovo 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre 2011 m. vasario 16 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
J. BUZEK

Tarybos vardu
Pirmininkas
MARTONYI J.

I PRIEDAS

NEĮGALIESIEMS IR RIBOTO JUDUMO ASMENIMS TEIKIAMA PAGALBA

a) **Pagalba nurodytose stotyse**

Pagalba ir sąlygos, būtinos, kad neįgalieji ir riboto judumo asmenys galėtų:

- pranešti apie atvykimą į stotį ir paprašyti pagalbos nurodytose vietose,
- nuvykti iš nurodytos vietos į registracijos vietą, laukimo salę ir įlaipinimo vietą,
- įlipti į transporto priemonę, prirėkus naudojantis liftais, neįgaliųjų vežimėliais ar kita reikiama pagalba,
- įkelti savo bagažą,
- atsiimti savo bagažą,
- išlipti iš transporto priemonės,
- pasiimti į miesto ar tolimojo susisiekimo autobusą sertifikuotą šunį vedlį,
- atsisėsti į savo vietą.

b) **Autobuse teikiama pagalba**

Pagalba ir sąlygos, būtinos, kad neįgalieji ir riboto judumo asmenys galėtų:

- keleiviui pateikus prašymą, prieinamais būdais gauti svarbiausią informaciją apie kelionę,
 - įlipti ir (arba) išlipti per pertraukas kelionės metu, jei autobuse be vairuotojo dirba ir kiti personalo nariai.
-

II PRIEDAS

MOKYMAS APIE NEĮGALIUOSIUS

a) Žinių apie neįgaliuosius gerinimas

Personalas, tiesiogiai bendraujantis su keleiviais, mokomas:

- suprasti, kaip tinkamai elgtis su keleiviais, turinčiais fizinę, jutiminę (klausos ir regos), nefizinę negalią ar mokymosi sutrikimų, įskaitant žinias, kaip atskirti skirtingus asmenų, kurių judumas, orientacija ar bendravimas gali būti sutrikę, gebėjimus,
- apie kliūtis, su kuriomis susiduria neįgalieji ir riboto judumo asmenys, įskaitant požiūrį į juos, aplinkos ir fizines bei organizacines kliūtis,
- apie sertifikuotus šunis vedlius, įskaitant tokio šuns vedlio vaidmenį ir poreikius,
- kaip elgtis netikėtomis aplinkybėmis,
- tarpasmeninių gebėjimų ir bendravimo su kurčiaisiais ir klausos, regos bei kalbos sutrikimų turinčiais asmenimis bei asmenimis su mokymosi sutrikimais būdų,
- kaip atsargiai ir nepadارانt žalos elgtis su neįgaliųjų vežimėliais ir kita judėjimo įranga (visiems darbuotojams, kurie rūpinasi bagažu, jei toks yra).

b) Mokymas apie pagalbos teikimą neįgaliesiems

Personalas, tiesiogiai padedantis neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims, mokomas:

- kaip padėti neįgaliųjų vežimėliu besinaudojančiam asmeniui atsisėsti į neįgaliųjų vežimėlį arba iš jo pakilti,
 - pagalbos neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims, keliaujantiems su sertifikuotu šunimi vedliu, teikimo įgūdžių, įskaitant tokių šunų vaidmenį ir poreikius,
 - lydėti akluosius ir silpnaregius keleivius bei tinkamai elgtis su sertifikuotais šunimis vedliais ir juos vežti,
 - atskirti įrangos, skirtos neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims padėti, rūšis ir žinoti, kaip naudotis tokia įranga,
 - naudotis įranga, skirta padėti įlipti ir išlipti, ir žinoti tinkamas pagalbos įlipant ir išlipant procedūras, užtikrinančias neįgaliųjų ir riboto judumo asmenų saugumą ir orumą,
 - suvokti patikimos ir profesionalios pagalbos poreikį. Taip pat siekiama, kad personalas suprastų, jog kai kurie neįgalieji kelionės metu gali jaustis pažeidžiami, nes yra priklausomi nuo teikiamos pagalbos,
 - suteikti pirmąją pagalbą.
-

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 182/2011

2011 m. vasario 16 d.

kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 291 straipsnio 3 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

perdavus įstatymo galią turinčio teisės akto projektą nacionaliniams parlamentams,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽¹⁾,

kadangi:

- (1) Kai teisiškai privalomi Sąjungos teisės aktai turi būti įgyvendinami vienodomis sąlygomis, tais aktais (toliau – pagrindiniai teisės aktai) suteikiami įgyvendinimo įgaliojimai Komisijai arba, tinkamai pagrįstais konkrečiais atvejais ir Europos Sąjungos sutarties 24 bei 26 straipsniuose numatytais atvejais, – Tarybai.
- (2) Teisės aktų leidėjas, visapusiškai laikydamasis Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) nustatytų kriterijų, gali nuspręsti, ar bet kuriuo pagrindiniu teisės aktu suteikti Komisijai įgyvendinimo įgaliojimus pagal tos Sutarties 291 straipsnio 2 dalį.
- (3) Iki šiol Komisijos naudojimąsi įgyvendinimo įgaliojimais reglamentavo 1999 m. birželio 28 d. Sprendimas 1999/468/EB ⁽²⁾.
- (4) Dabar pagal SESV reikalaujama, kad Europos Parlamentas ir Taryba nustatytų valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendruosius principus.
- (5) Būtina užtikrinti, kad tokios kontrolės procedūros būtų aiškios, veiksmingos ir proporcingos įgyvendinimo aktų pobūdžiui ir atitiktų SESV numatytus institucinius reikalavimus ir įgytą patirtį bei bendrą praktiką, kurios buvo laikomasi įgyvendinant Sprendimą 1999/468/EB.
- (6) Tuose pagrindiniuose teisės aktuose, kuriais reikalaujama, kad valstybės narės kontroliuotų, kaip Komisija priima įgyvendinimo aktus, tikslinga numatyti, kad tokios kontrolės tikslais būtų įsteigti valstybių narių atstovų komitetai, kuriems pirmininkautų Komisija.
- (7) Atitinkamais atvejais kontrolės mechanizmas turėtų apimti galimybę kreiptis į apeliacinį komitetą, kurio posėdžiai turėtų būti vykdomi tinkamu lygiu.
- (8) Siekiant supaprastinimo, Komisija turėtų naudotis įgyvendinimo įgaliojimais pagal vieną iš tik dviejų procedūrų: patariamąją procedūrą arba nagrinėjimo procedūrą.
- (9) Siekiant tolesnio supaprastinimo, komitetams turėtų būti taikomos bendros procedūrinės taisyklės, įskaitant pagrindines nuostatas dėl jų darbo bei galimybės pateikti nuomonę laikantis rašytinės procedūros.
- (10) Reikėtų nustatyti kriterijus, kuriais būtų apibrėžta procedūra, taikoma Komisijos įgyvendinimo aktams priimti. Siekiant didesnio nuoseklumo, procedūriniai reikalavimai turėtų būti proporcingi priimamų įgyvendinimo aktų pobūdžiui ir poveikiui.
- (11) Nagrinėjimo procedūra visų pirma turėtų būti taikoma priimant bendrojo pobūdžio aktus, skirtus pagrindiniams teisės aktams įgyvendinti, ir specialius įgyvendinimo aktus, kurie gali turėti svarbų poveikį. Ta procedūra turėtų būti užtikrinama, kad Komisija įgyvendinimo aktų negalėtų priimti tuo atveju, jeigu jie neatitinka komiteto nuomonės, išskyrus itin išimtines aplinkybes, kai tie teisės aktai gali būti taikomi ribotą laikotarpį. Be to, ta procedūra turėtų būti užtikrinama galimybė Komisijai peržiūrėti įgyvendinimo aktų projektą tuo atveju, jeigu komitetas nepateikia nuomonės, atsižvelgdama į komitete pareikštas nuomones.
- (12) Jei pagal pagrindinį teisės aktą Komisijai suteikiami įgyvendinimo įgaliojimai, susiję su didelių biudžeto išteklių reikalaujančiomis arba trečiosioms valstybėms skirtomis programomis, turėtų būti taikoma nagrinėjimo procedūra.

⁽¹⁾ 2010 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2011 m. vasario 14 d. Tarybos sprendimas.

⁽²⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

- (13) Komiteto pirmininkas turėtų stengtis rasti sprendimus, kuriems būtų kiek įmanoma visuotinai pritarta komitete arba apeliaciniame komitete, ir paaiškinti, kaip buvo atsižvelgta į vykusias diskusijas ir pasiūlymus dėl pakeitimų. Tuo tikslu Komisija turėtų skirti ypatingą dėmesį komitete arba apeliaciniame komitete pareikštomis nuomonėms, rengdama galutinį antidempingo ar kompensacinių priemonių projektą.
- (14) Svarstydamą kitų įgyvendinimo aktų projektų, susijusių su ypatingai jautriais sektoriais, visų pirma mokesčių, vartotojų sveikatos, maisto saugos ir aplinkos apsaugos, priėmimo klausimą, Komisija, siekdama rasti suderintą sprendimą, kiek įmanoma, stengsis neprieštarauti bet kokiai prieš įgyvendinimo akto tinkamumą nukreiptai vyraujančiai pozicijai, kuri gali susiformuoti apeliaciniame komitete.
- (15) Patariamoji procedūra paprastai turėtų būti taikoma visais kitais atvejais arba tuomet, kai ji laikoma tinkamesne.
- (16) Kai tai numatyta pagrindiniame teisės akte, turėtų būti galima priimti įgyvendinimo aktus, kurie turi būti pradėti taikyti nedelsiant dėl privalomų skubos priemonių.
- (17) Europos Parlamentas ir Taryba turėtų būti skubiai ir reguliariai informuojami apie komitetų darbą.
- (18) Europos Parlamentas arba Taryba, pasinaudodami teise peržiūrėti Sąjungos teisės aktų teisėtumą, turėtų turėti galimybę bet kuriuo metu nurodyti Komisijai, kad, jų manymu, įgyvendinimo akto projektas viršija pagal pagrindinį teisės aktą suteiktus įgyvendinimo įgaliojimus.
- (19) Informacijos apie komitetų darbą viešumas turėtų būti užtikrintas vadovaujantis 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais ⁽¹⁾.
- (20) Komisija turėtų tvarkyti registrą, kuriame būtų kaupiama informacija apie komitetų procedūras. Todėl Komisijai taikomos taisyklės dėl konfidencialių dokumentų apsaugos turėtų būti atitinkamai taikomos ir naudojantis registru.
- (21) Sprendimas 1999/468/EB turėtų būti panaikintas. Siekiant užtikrinti perėjimą nuo Sprendime 1999/468/EB nustatytos tvarkos prie šiame reglamente

nustatytos tvarkos, bet kuri esamų teisės aktų nuoroda į tame sprendime numatytas procedūras, išskyrus jo 5a straipsnyje numatytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu, turėtų būti suprantama kaip nuoroda į atitinkamas šiame reglamente numatytas procedūras. Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnio poveikis turėtų būti laikinai išsaugotas esančiuose pagrindiniuose teisės aktuose, kuriuose pateikiama nuoroda į tą straipsnį.

- (22) Šiuo reglamentu nedaromas poveikis su konkurencijos taisyklių įgyvendinimu susijusiems Komisijos įgaliojimams, kaip nustatyta SESV,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu nustatomos taisyklės ir bendrieji principai, kuriais reglamentuojami mechanizmai, taikomi kai teisiškai privalomame Sąjungos teisės akte (toliau – pagrindinis teisės aktas) numatoma, kad įgyvendinimo sąlygos turi būti vienodos, ir juo reikalaujama, kad valstybės narės kontroliuotų, kaip Komisija priima įgyvendinimo aktus.

2 straipsnis

Procedūrų pasirinkimas

1. Atsižvelgiant į būtino įgyvendinimo akto pobūdį ar poveikį, pagrindiniame teisės akte gali būti numatyta taikyti patariamąją procedūrą arba nagrinėjimo procedūrą.

2. Nagrinėjimo procedūra visų pirma taikoma priimant:

- a) bendrojo pobūdžio įgyvendinimo aktus;
- b) kitus įgyvendinimo aktus, susijusius su:
 - i) programomis, turinčiomis didelį poveikį;
 - ii) bendra žemės ūkio politika ir bendra žuvininkystės politika;
 - iii) aplinka, saugumu ir sauga arba žmonių, gyvūnų arba augalų sveikatos apsauga ar sauga;
 - iv) bendra prekybos politika;
 - v) mokesčiais.

⁽¹⁾ OL L 145, 2001 5 31, p. 43.

3. Patariamoji procedūra paprastai taikoma įgyvendinimo aktams, nepatenkantiems į 2 dalies taikymo sritį, priimti. Vis dėlto tinkamai pagrįstais atvejais patariamoji procedūra gali būti taikoma 2 dalyje nurodytiems įgyvendinimo aktams priimti.

3 straipsnis

Bendrosios nuostatos

1. Šiame straipsnyje išdėstytos bendrosios nuostatos taikomos visoms 4–8 straipsniuose nurodytoms procedūroms.

2. Komisijai padeda iš valstybių narių atstovų sudarytas komitetas. Komitetui pirmininkauja Komisijos atstovas. Pirmininkas nedalyvauja komiteto balsavime.

3. Pirmininkas pateikia komitetui įgyvendinimo akto, kurį turi priimti Komisija, projektą.

Išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus, pirmininkas surengia posėdį ne vėliau kaip per 14 dienų nuo įgyvendinimo akto projekto ir darbotvarkės projekto pateikimo komitetui. Komitetas savo nuomonę dėl įgyvendinimo akto projekto pateikia per terminą, kurį pirmininkas gali nustatyti atsižvelgdamas į klausimo skubumą. Terminai turi būti proporcingi ir jie turi iš anksto sudaryti veiksmingas galimybes komiteto nariams išnagrinėti įgyvendinimo akto projektą bei pareikšti savo nuomonę.

4. Prieš komitetui pateikiant nuomonę, bet kuris komiteto narys gali pasiūlyti pakeitimų, o pirmininkas gali teikti iš dalies pakeistas įgyvendinimo akto projekto versijas.

Pirmininkas turi stengtis rasti sprendimus, kuriems būtų kiek įmanoma visuotinai pritarta komitete. Pirmininkas informuoja komitetą, kaip buvo atsižvelgta į vykusias diskusijas ir pasiūlytus pakeitimus, ypač kiek tai susiję su pasiūlymais, kuriems buvo plačiai pritarta komitete.

5. Tinkamai pagrįstais atvejais pirmininkui komiteto nuomonė gali būti pateikta laikantis rašytinės procedūros. Pirmininkas siunčia komiteto nariams įgyvendinimo akto projektą ir nustato terminą nuomonei pateikti, atsižvelgdamas į klausimo skubumą. Laikoma, kad bet kuris komiteto narys, kuris iki nustatyto termino pabaigos nepareiškė prieštaravimų dėl įgyvendinimo akto projekto arba kuris aiškiai neišreiškė susilaikymo balsuojant dėl to akto projekto, numanomai pritarė įgyvendinimo akto projektui.

Išskyrus atvejus, kai pagrindiniame teisės akte numatyta kitaip, per pagal pirmą pastraipą nustatytą terminą, pirmininkui priėmus tokį sprendimą arba komiteto nariui to paprašius, rašytinė procedūra užbaigiama be rezultatų. Tokiu atveju pirmininkas per pagrįstą laikotarpį surengia komiteto posėdį.

6. Komiteto nuomonė įrašoma į protokolą. Komiteto nariai turi teisę prašyti, kad jų pozicija būtų įrašyta į protokolą. Pirmininkas nedelsdamas išsiunčia posėdžio protokolą komiteto nariams.

7. Atitinkamais atvejais kontrolės mechanizmas apima kreipimąsi į apeliacinį komitetą.

Apeliacinis komitetas, remdamasis Komisijos pasiūlymu, paprasta jį sudarančių narių balsų dauguma patvirtina darbo tvarkos taisykles.

Kai kreipiamasi į apeliacinį komitetą, jis surengia posėdį ne anksčiau kaip po 14 dienų, išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus, ir ne vėliau kaip praėjus 6 savaitėms nuo kreipimosi dienos. Nedarant poveikio 3 dalies taikymui, apeliacinis komitetas pateikia savo nuomonę per du mėnesius nuo kreipimosi datos.

Komisijos atstovas pirmininkauja apeliaciniam komitetui.

Pirmininkas, glaudžiai bendradarbiaudamas su komiteto nariais ir siekdamas užtikrinti, kad valstybėms narėms ir Komisijai būtų atstovaujama tinkamu lygiu, nustato apeliacinio komiteto posėdžio datą. Komisija surengia pirmąjį apeliacinio komiteto posėdį ne vėliau kaip 2011 m. balandžio 1 d., kad jis galėtų patvirtinti savo darbo tvarkos taisykles.

4 straipsnis

Patariamoji procedūra

1. Kai taikoma patariamoji procedūra, komitetas pateikia nuomonę, ir, prireikus, balsuoja. Jeigu komitetas balsuoja, nuomonė pateikiama paprasta jį sudarančių narių balsų dauguma.

2. Komisija priima sprendimą dėl priimamo įgyvendinimo akto projekto, kiek įmanoma atsižvelgdama į išvadas, padarytas per komiteto diskusijas, ir pateiktą nuomonę.

5 straipsnis

Nagrinėjimo procedūra

1. Kai taikoma nagrinėjimo procedūra, komitetas pateikia nuomonę Europos Sąjungos sutarties 16 straipsnio 4 ir 5 dalyse nustatyta balsų dauguma ir, kai taikoma, SESV 238 straipsnio 3 dalyje nustatyta balsų dauguma, jei teisės aktai priimami remiantis Komisijos pasiūlymu. Valstybių narių atstovų balsai komitete skaičiuojami tuose straipsniuose nustatytu būdu.

2. Jeigu komitetas pateikia palankią nuomonę, Komisija priima įgyvendinimo akto projektą.

3. Nedarant poveikio 7 straipsnio taikymui, jeigu komitetas pateikia nepalankią nuomonę, Komisija įgyvendinimo akto projekto nepriima. Jei manoma, kad įgyvendinimo aktas yra būtinas, pirmininkas gali tam pačiam komitetui pateikti iš dalies pakeistą įgyvendinimo akto projektą per du mėnesius nuo nepalankios nuomonės pateikimo, arba per vieną mėnesį nuo tokios nuomonės pateikimo pateikti įgyvendinimo akto projektą apeliaciniam komitetui tolesniam svarstymui.

4. Jeigu nuomonė nepateikiama, Komisija gali priimti įgyvendinimo akto projektą, išskyrus antroje pastraipoje nurodytus atvejus. Jei Komisija įgyvendinimo akto projekto nepriima, pirmininkas gali pateikti komitetui iš dalies pakeistą to įgyvendinimo akto projekto versiją.

Nedarant poveikio 7 straipsnio taikymui, Komisija nepriima įgyvendinimo akto projekto, jeigu:

- a) tas aktas susijęs su mokesčiais, finansinėmis paslaugomis, sveikatos apsauga, žmonių saugos arba gyvūnų ar augalų apsaugos užtikrinimu arba galutinėmis daugiašalėmis apsaugos priemonėmis;
- b) pagrindiniame teisės akte numatyta, kad tuo atveju, jei nuomonė nepateikiama, įgyvendinimo akto projektas negali būti priimtas; arba
- c) jam prieštaraujama paprasta komitetą sudarančių narių balsų dauguma.

Jei bet kuriuo antroje pastraipoje nurodytu atveju manoma, kad įgyvendinimo aktas yra būtinas, pirmininkas gali tam pačiam komitetui per du mėnesius nuo balsavimo pateikti iš dalies pakeistą to akto versiją arba per vieną mėnesį nuo balsavimo pateikti įgyvendinimo akto projektą apeliaciniam komitetui tolesniam svarstymui.

5. Nukrypstant nuo 4 dalies, jei komitetas nepateikia nuomonės arba įgyvendinimo akto projektui prieštaraujama paprasta jį sudarančių narių balsų dauguma, galutinių antidempingo ar kompensacinių priemonių projektui priimti taikoma toliau nurodyta procedūra.

Komisija konsultuojasi su valstybėmis narėmis. Ne anksčiau kaip po keturiolikos dienų ir ne vėliau kaip praėjus mėnesiui po komiteto posėdžio dienos, Komisija informuoja komiteto narius apie tų konsultacijų rezultatus ir pateikia apeliaciniam komitetui įgyvendinimo akto projektą. Nukrypstant nuo 3 straipsnio 7 dalies, apeliacinis komitetas surengia posėdį ne anksčiau kaip po 14 dienų ir ne vėliau kaip praėjus mėnesiui po įgyvendinimo akto projekto pateikimo dienos. Apeliacinis komitetas pateikia savo nuomonę pagal 6 straipsnį. Šioje dalyje nustatyti terminai nedaro poveikio būtinybei laikytis atitinkamuose pagrindiniuose teisės aktuose nustatytų terminų.

6 straipsnis

Kreipimasis į apeliacinį komitetą

1. Apeliacinis komitetas pateikia nuomonę 5 straipsnio 1 dalyje numatyta balsų dauguma.

2. Prieš komitetui pateikiant savo nuomonę, bet kuris apeliacinio komiteto narys gali pasiūlyti įgyvendinimo akto projekto pakeitimų, o pirmininkas gali nuspręsti, ar tą projektą iš dalies pakeisti.

Pirmininkas stengiasi rasti sprendimus, kuriems būtų kiek įmanoma visuotinai pritarta apeliaciniame komitete.

Pirmininkas informuoja apeliacinį komitetą, kaip buvo atsižvelgta į vykusias diskusijas ir pasiūlymus dėl pakeitimų, ypač kiek tai susiję su pasiūlymais dėl pakeitimų, kuriems buvo plačiai pritarta apeliaciniame komitete.

3. Jeigu apeliacinis komitetas pateikia palankią nuomonę, Komisija priima įgyvendinimo akto projektą.

Jeigu nuomonė nepateikiama, Komisija gali priimti įgyvendinimo akto projektą.

Jeigu apeliacinis komitetas pateikia nepalankią nuomonę, Komisija nepriima įgyvendinimo akto projekto.

4. Nukrypstant nuo 3 dalies, Komisija nepriima priemonių, susijusių su galutinėmis daugiašalėmis apsaugos priemonėmis, projekto, jei nepateikiama 5 straipsnio 1 dalyje numatyta balsų dauguma priimta palanki nuomonė.

5. Nukrypstant nuo 1 dalies, ne vėliau kaip 2012 m. rugsėjo 1 d. apeliacinis komitetas priima nuomonę dėl galutinių antidempingo ar kompensacinių priemonių projekto paprasta jį sudarančių narių balsų dauguma.

7 straipsnis

Įgyvendinimo aktų priėmimas išimtiniais atvejais

Nukrypstant nuo 5 straipsnio 3 dalies ir 5 straipsnio 4 dalies antros pastraipos, Komisija gali priimti įgyvendinimo akto projektą, jei jį priimti nedelsiant yra būtina siekiant išvengti didelio žemės ūkio srities rinkų sutrikdymo arba Sąjungos finansiniams interesams kylančios rizikos, kaip apibrėžta SESV 325 straipsnyje.

Tokiu atveju Komisija nedelsdama pateikia priimtą įgyvendinimo aktą apeliaciniam komitetui. Jei apeliacinis komitetas pateikia nepalankią nuomonę dėl priimto įgyvendinimo akto, Komisija nedelsdama panaikina tą aktą. Jei apeliacinis komitetas pateikia palankią nuomonę arba nuomonės nepateikia, įgyvendinimo aktas lieka galioti.

8 straipsnis

Nedelsiant taikytini įgyvendinimo aktai

1. Nukrypstant nuo 4 ir 5 straipsnių, pagrindiniu teisės aktu galima numatyti, kad dėl tinkamai pagrįstų privalomų skubos priemonių turi būti taikomas šis straipsnis.

2. Komisija priima įgyvendinimo aktą, kuris taikomas nedelsiant ir kuris galioja ne ilgiau kaip šešis mėnesius, prieš tai jo nepateikusi komitetui, išskyrus atvejus, kai pagrindiniame teisės akte numatyta kitaip.

3. Pirmininkas ne vėliau kaip per 14 dienų po 2 dalyje nurodyto akto priėmimo pateikia jį atitinkamam komitetui, kad gautų jo nuomonę.

4. Nagrinėjimo procedūros atveju, jei komitetas pateikia nepalankią nuomonę, Komisija nedelsdama panaikina pagal 2 dalį priimtą įgyvendinimo aktą.

5. Jei Komisija priima laikinas antidempingo ar kompensacines priemones, taikoma šiame straipsnyje numatyta procedūra. Komisija patvirtina tokias priemones, prieš tai pasikonsultavusi su valstybėmis narėmis arba, ypatingos skubos atvejais, joms pranešusi. Ypatingos skubos atveju konsultacijos turi būti surengtos ne vėliau kaip per dešimt dienų po pranešimo valstybėms narėms apie Komisijos priimtas priemones.

9 straipsnis

Darbo tvarkos taisyklės

1. Kiekvienas komitetas, remdamasis standartinėmis taisyklėmis, kurias turi parengti Komisija, pasikonsultavusi su valstybėmis narėmis, savo pirmininko pasiūlymu paprasta jį sudarančių narių balsų dauguma priima savo darbo tvarkos taisykles. Tokias standartines taisykles Komisija skelbia *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Tiek, kiek būtina, esami komitetai savo darbo tvarkos taisykles suderina su standartinėmis taisyklėmis.

2. Komitetams taikomi dokumentų viešumo principai ir sąlygos bei duomenų apsaugos taisyklės, kurios taikomos Komisijai.

10 straipsnis

Informacija apie komitetų darbą

1. Komisija tvarko komitetų procedūrų registrą, kuriame pateikiama ši informacija:

a) komitetų sąrašas;

b) komitetų posėdžių darbotvarkės;

c) protokolai ir institucijų bei organizacijų, kurioms priklauso joms atstovauti valstybių narių paskirti asmenys, sąrašai;

d) įgyvendinimo aktų, dėl kurių komitetų prašoma pateikti nuomonę, projektai;

e) balsavimo rezultatai;

f) galutiniai įgyvendinimo aktų projektai atsižvelgus į komitetų pateiktą nuomonę;

g) informacija apie tai, kad Komisija priėmė galutinį įgyvendinimo aktų projektą; ir

h) statistiniai duomenys apie komitetų darbą.

2. Komisija taip pat skelbia metinę komitetų darbo ataskaitą.

3. Europos Parlamentas ir Taryba gali naudotis 1 dalyje nurodyta informacija vadovaudamiesi taikomomis taisyklėmis.

4. 1 dalies b, d ir f punktuose nurodytus dokumentus Komisija pateikia susipažinti Europos Parlamentui ir Tarybai tuo pačiu metu, kai jie išsiunčiami komiteto nariams, bei informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą apie tai, kad su tais dokumentais galima susipažinti.

5. Visų 1 dalies a–g punktuose nurodytų dokumentų nuorodos ir 1 dalies h punkte nurodyta informacija viešai skelbiama registre.

11 straipsnis

Europos Parlamento ir Tarybos teisė tikrinti

Jei pagrindinis teisės aktas priimamas pagal įprastą teisėkūros procedūrą, Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kuriuo metu pranešti Komisijai, kad, jų nuomone, įgyvendinimo akto projektas viršija pagal pagrindinį teisės aktą suteiktus įgyvendinimo įgaliojimus. Tokiu atveju Komisija, atsižvelgdama į pareikštas nuomones, peržiūri įgyvendinimo akto projektą ir praneša Europos Parlamentui ir Tarybai, ar ji ketina toliau teikti, iš dalies keisti, ar atsiimti tą įgyvendinimo akto projektą.

12 straipsnis

Sprendimo 1999/468/EB panaikinimas

Sprendimas 1999/468/EB panaikinamas.

Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnio poveikis išlieka galiojančiuose pagrindiniuose teisės aktuose, kuriuose pateikiama nuoroda į tą straipsnį.

13 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos. Esamų pagrindinių teisės aktų pritaikymas

1. Jei pagrindiniuose teisės aktuose, priimtuose iki šio reglamento įsigaliojimo, numatyta, kad Komisija naudojasi įgyvendinimo įgaliojimais pagal Sprendimą 1999/468/EB, taikomos šios taisyklės:
 - a) jei pagrindiniame teisės akte daroma nuoroda į Sprendimo 1999/468/EB 3 straipsnį, taikoma šio reglamento 4 straipsnyje nurodyta patariamoji procedūra;
 - b) jei pagrindiniame teisės akte daroma nuoroda į Sprendimo 1999/468/EB 4 straipsnį, taikoma šio reglamento 5 straipsnyje nurodyta nagrinėjimo procedūra, išskyrus 5 straipsnio 4 dalies antroje ir trečioje pastraipose nurodytą išimtį;
 - c) jei pagrindiniame teisės akte daroma nuoroda į Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnį, taikoma šio reglamento 5 straipsnyje nurodyta nagrinėjimo procedūra ir laikoma, kad pagrindiniame teisės akte yra numatyta, jog nuomonės nepateikimo atveju Komisija gali priimti įgyvendinimo akto projektą, kaip numatyta 5 straipsnio 4 dalies antros pastraipos b punkte;
 - d) jei pagrindiniame teisės akte daroma nuoroda į Sprendimo 1999/468/EB 6 straipsnį, taikomas šio reglamento 8 straipsnis;
 - e) jei pagrindiniame teisės akte daroma nuoroda į Sprendimo 1999/468/EB 7 ir 8 straipsnius, taikomi šio reglamento 10 ir 11 straipsniai.

2. Šio reglamento 3 ir 9 straipsniai 1 dalyje nurodytais tikslais taikomi visiems esamiems komitetams.

3. Šio reglamento 7 straipsnis taikomas tik esamoms procedūroms, kuriose daroma nuoroda į Sprendimo 1999/468/EB 4 straipsnį.

4. Šiame straipsnyje nustatytos pereinamojo laikotarpio nuostatos iš anksto nenulemia atitinkamų teisės aktų pobūdžio.

14 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio tvarka

Šis reglamentas neturi poveikio nebaigtoms procedūroms, kurių metu komitetas jau pateikė savo nuomonę pagal Sprendimą 1999/468/EB.

15 straipsnis

Peržiūra

Ne vėliau kaip 2016 m. kovo 1 d. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia šio reglamento įgyvendinimo ataskaitą ir, prireikus, prideda atitinkamus teisėkūros pasiūlymus.

16 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja 2011 m. kovo 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre 2011 m. vasario 16 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
J. BUZEK

Tarybos vardu
Pirmininkas
MARTONYI J.

EUROPOS PARLAMENTO, TARYBOS IR KOMISIJOS PAREIŠKIMAS

Šio reglamento 5 straipsnio 2 dalyje reikalaujama, kad Komisija priimtų įgyvendinimo akto projektą, jei komitetas pateikia teigiamą nuomonę. Šia nuostata netrukdoma Komisijai pagal dabartinę praktiką labai išimtiniais atvejais atsižvelgti į naujas aplinkybes, kurios atsirado po balsavimo, ir nuspręsti nepriimti įgyvendinimo akto projekto, tinkamai informavus komitetą ir teisės aktų leidėją.

KOMISIJOS PAREIŠKIMAI

Komisija toliau nagrinės visus galiojančius teisės aktus, prieš įsigaliojant Lisabonos sutarčiai nepriimtus pagal reguliavimo procedūrą su tikrinimu, kad įvertintų, ar tuos teisės aktus reikia pritaikyti prie deleguotųjų aktų priėmimo procedūros, nustatytos Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnyje. Komisija kuo greičiau, ir ne vėliau kaip nurodyta prie šio pareiškimo pridedamame orientaciniame kalendoriuje, pateiks atitinkamus pasiūlymus.

Vykstant minėtam derinimui Komisija reguliariai informuos Europos Parlamentą apie šių aktų, kurie vėliau turėtų tapti deleguotaisiais aktais, įgyvendinimo priemonių projektus.

Kalbant apie galiojančius teisės aktus, kuriuose šiuo metu yra nuorodos į reguliavimo procedūrą su tikrinimu, Komisija peržiūrės su šia procedūra susijusias kiekvieno dokumento, kurį ketina pakeisti, nuostatas, kad juos pritaikytų reikiamu metu pagal Sutartyje nustatytus kriterijus. Be to, Europos Parlamentas ir Taryba galės nurodyti, kurios pagrindinius teisės aktus, jų manymu, reikėtų pritaikyti pirmiausia.

Komisija įvertins šio proceso rezultatus iki 2012 m. pabaigos, kad nustatytų, kiek teisės aktų, turinčių nuorodas į reguliavimo procedūrą su tikrinimu, tebegalioja. Tuomet Komisija parengs tinkamas teisėkūros iniciatyvas, kad užbaigtų teisės aktų derinimo procesą. Bendras Komisijos tikslas – užtikrinti, kad iki 7-osios Parlamento kadencijos pabaigos visuose teisės aktuose būtų panaikintos nuostatos, kuriose yra nuorodos į reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

Komisija pažymi, kad neseniai pradėjo tyrimą, kuriame bus visapusiškai ir objektyviai apžvelgti visi ES prekybos apsaugos politikos ir praktikos aspektai, įskaitant dabartinės prekybos apsaugos priemonių schemos rezultatų, metodų, naudojimo ir veiksmingumo siekiant prekybos politikos tikslų įvertinimą. Taip pat tyrime bus įvertintas esamų ir galimų strateginių Europos Sąjungos sprendimų (pvz., dėl Sąjungos intereso kriterijaus, mažesnio muito taisyklės, muitų rinkimo sistemos) veiksmingumas, palyginti su tam tikrų prekybos partnerių priimtais strateginiais sprendimais, ir išnagrinėti pagrindiniai antidempingo bei antisubsidijų reglamentai atsižvelgiant į ES institucijų administracinę praktiką, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimus ir PPO Ginčų sprendimo institucijos rekomendacijas ir sprendimus.

Komisija, atsižvelgdama į šio tyrimo rezultatus ir derybų dėl Dohos vystymosi darbotvarkės pažangą, ketina išnagrinėti, ar ir kaip toliau atnaujinti ir modernizuoti ES prekybos apsaugos priemones.

Komisija taip pat primena iniciatyvas, kurių neseniai ėmėsi, kad pagerintų prekybos apsaugos priemonių (pvz., bylas nagrinėjančio pareigūno skyrimo) veikimo skaidrumą, ir darbą su valstybės narėmis siekiant išsiaiškinti pagrindinius prekybos apsaugos praktikos elementus. Komisijai šis darbas itin svarbus ir ji, konsultuodamasi su valstybėmis narėmis, sieks nustatyti, kokių papildomų iniciatyvų galima imtis šioje srityje.

Pagal Tarybos sprendimu 1999/468/EB grįstas komitologijos taisykles, kai bendros žemės ūkio politikos valdymo komitetas pateikia nepalankią nuomonę, Komisija turi pateikti Tarybai atitinkamos priemonės projektą, dėl kurio Taryba per mėnesį gali priimti kitokį sprendimą. Tačiau Komisijai nedraudžiama imtis veiksmų, ji gali arba įgyvendinti priemonę, arba atidėti jos taikymą. Taigi, Komisija gali priimti priemonę, jei atsižvelgdama į visus aspektus mano, kad sustabdžius priemonės taikymą, pavyzdžiui, būtų daromas negrįžtamas neigiamas poveikis rinkai. Jei vėliau Taryba nusprendžia priešingai, Komisijos priimta priemonė, žinoma, nustoja galioti. Taigi, pagal dabartines taisykles Komisija gali bent laikinai priimti priemonę ir apsaugoti bendrą visos Sąjungos interesą.

Šio reglamento 7 straipsniu siekiama, kad šis metodas būtų taikomas pagal naują komitologijos tvarką, tačiau tik išskirtiniais atvejais ir pagal aiškiai apibrėžtus ir griežtus kriterijus. Taip Komisija, nepaisydama nepalankios nagrinėjančio komiteto nuomonės, galėtų priimti priemonės projektą tuo atveju, kai jos „nepriėmus per būtiną terminą būtų smarkiai sutrikdytos rinkos arba kiltų grėsmė (...) finansinių Sąjungos interesų apsaugai ar saugai“. Nuostatoje nurodomi atvejai, kuriais negalima laukti, kol komitetas vėl balsuos dėl tos pačios ar kitos priemonės projekto, nes tuo metu rinka būtų smarkiai sutrikdyta, pvz., dėl spekuliatyvaus ūkinės veiklos vykdytojų elgesio. Siekiant užtikrinti Sąjungos gebėjimą veikti, pagal šią nuostatą valstybės narės ir Komisija turėtų galimybę surengti papildomą neoficialią diskusiją dėl priemonės projekto ir nepalikti neišspręstų ir svarstytinų klausimų, galinčių turėti neigiamų pasekmių rinkoms ir biudžetui.

Tokie atvejai gali pirmiausia kilti įprastai vykdant BŽŪP (pvz., nustatant eksporto gražinamąsias išmokas, tvarkant leidimus, taikant specialią apsaugos sąlygą), kai sprendimus dažnai reikia priimti greitai ir kai jie gali turėti rimtų ekonominių pasekmių ne tik rinkai, taigi ir ūkininkams bei ūkinės veiklos vykdytojams, bet ir Sąjungos biudžetui.

Kai Europos Parlamentas arba Taryba nurodo Komisijai, kad, jų manymu, įgyvendinimo akto projektas viršija pagrindiniame akte nustatytus įgyvendinimo įgaliojimus, Komisija nedelsiant peržiūrės įgyvendinimo akto projektą, atsižvelgdama į Europos Parlamento ir Tarybos išreikštas nuomones.

Komisija imsis veiksmų, tinkamai atsižvelgdama į dalyko skubą.

Prieš nusprenddama, ar įgyvendinimo akto projektą priimti, iš dalies pakeisti ar atšaukti, Komisija praneš Europos Parlamentui ir Tarybai apie veiksmus, kurių ketina imtis, ir jų motyvus.

2011 m. prenumeratos kainos (be PVM, įskaitant paprastosios siuntos išlaidas)

<i>ES oficialusis leidinys</i> , L ir C serijos, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	1 100 EUR per metus
<i>ES oficialusis leidinys</i> , L ir C serijos, spausdintinė versija ir metinis skaitmeninis diskas	22 oficialiosiomis ES kalbomis	1 200 EUR per metus
<i>ES oficialusis leidinys</i> , L serija, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	770 EUR per metus
<i>ES oficialusis leidinys</i> , L ir C serijos, mėnesinis kaupiamasis skaitmeninis diskas	22 oficialiosiomis ES kalbomis	400 EUR per metus
Oficialiojo leidinio priedas, S serija (Konkursai ir viešieji pirkimai), skaitmeninis diskas, leidžiamas vieną kartą per savaitę	daugiakalbis: 23 oficialiosiomis ES kalbomis	300 EUR per metus
<i>ES oficialusis leidinys</i> , C serija. Konkursai	konkursų kalbomis	50 EUR per metus

Europos Sąjungos oficialųjį leidinį, leidžiamą oficialiosiomis Europos Sąjungos kalbomis, galima prenumeruoti bet kuria iš 22 kalbų. Jį sudaro L (teisės aktai) ir C (informacija ir pranešimai) serijos.

Kiekviena kalba leidžiamas leidinys prenumeruojamas atskirai.

Oficialieji leidiniai airių kalba parduodami atskirai, remiantis 2005 m. birželio 18 d. Oficialiajame leidinyje L 156 paskelbtu Tarybos reglamentu (EB) Nr. 920/2005, nurodančiu, kad Europos Sąjungos institucijos laikinai neįpareigojamos rengti ir skelbti visų aktų airių kalba.

Oficialiojo leidinio priedas (S serija. Konkursai ir viešieji pirkimai) skelbiamas viename daugiakalbiame skaitmeniniame diske visomis 23 oficialiosiomis kalbomis.

Pateikę paprastą prašymą *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* prenumeratoriai gali gauti įvairius Oficialiojo leidinio priedus. Apie priedų išleidimą prenumeratoriai informuojami pranešime skaitytojui, kuris skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Pardavimas ir prenumerata

Įvairių mokamų leidinių, tokių kaip *Europos Sąjungos oficialusis leidinys*, galima užsiprenumeruoti mūsų pardavimo biuruose. Pardavimo biurų sąrašą galima rasti internete adresu

http://publications.europa.eu/others/agents/index_lt.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) – tai tiesioginė ir nemokama prieiga prie Europos Sąjungos teisės aktų. Šiame tinklalapyje galima skaityti *Europos Sąjungos oficialųjį leidinį*, susipažinti su sutartimis, teisės aktais, precedentine teise bei parengiamaisiais teisės aktais.

Išsamesnės informacijos apie Europos Sąjungą rasite <http://europa.eu>

Europos Sąjungos leidinių biuras
2985 Liuksemburgas
LIUKSEMBURGAS

LT